

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: **Dr. Weiss Ignóz.**
Szerkesztő: **Győri Imre.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

A magyar liberálizmus.

Brassó, jan. 13.

Széles, nagy könyvespolc rekeszei megtelnének azokkal az írással, a melyek a fővárosi lapok ünnepi számaiban jelentek meg. Az elkényeztetett olvasóközönség nem igen olvasta el a halomszámra heverő nyomtatást, csupán állapozta a vaskos papírtömböket s csak ott állott meg, ahol egy-egy cikk épen lekötötte érdeklődését.

Az idén ez a lapszemle nagy meglepetést hozott. Több ujságban aktív vezető államférfiak tollából eredő közleményekkel találkoztunk, ami egyenesen mutatja, hogy az ország nagyjai, szakítva a hagyományos konzervatívizmussal, a megszólalásnak legpopulárisabb módjától sem riadnak vissza. A sajtó közkeletű köztudatát a politika nagyjai, miniszterek, államférfiak nyilatkoznak meg, hogy tisztásideális szándékkal közelebb hozzák gondolataikat a közönséghez, a magyar nép ezreihez. A nyomtatott betű erejével edzik meg szavaik súlyát és a rotációs gépből kiömlő száz és százezer ujságpéldány szárnyán kü-

dik el üzenetüket azokhoz külön-külön, akiknek összességeért erős kitarással nagy feladatok megoldására vállalkoztak.

A sok között Hadik János gróf belügyminiszteri államtitkár tollából olvastunk egy nagyjelentőségű értekezést. A közlemény címe „A magyar néplélek”. Erősen megfontolt, dokumentumoktól és érvektől duzzad minden sora. A nemzet történetének összes momentumait oknyomozóan ismerő államférfi, a megvalósításra váró problémákkal szemben veszedelmes, reakcionárius eszmék felbukkanását sejtje meg. Tisztára érzi a küszöbön levő gazdasági harc minden erőt próbára tevő súlyát, tudja, hogy milyen következményekkel jár a helyes nyomról való letérés éppen ebben a pillanatban s ezért figyelmezteti az országot a veszedelemre. A veszedelem alatt a vallásháborút érti, a fanatizmusból eredő, a fanatizmussal vívott meddő harcot, mely még akkor is rombol, ha toll és nem kovácsolt

fegyver az eszköze. A kulturharc azért a legveszedelmesebb, — írja Hadik János gróf egy helyen. — mert mindenkit magával ragad és csatasorba hív. Messziről jövő és messzemenő hatalmi számításoknak, az egységes állam és a nemzeti egység ellen irányuló törekvéseknek kedvezne csak ez a kulturharc. Mert jó alkalom lenne arra, hogy részben megosztassanak, részben paralizáltassanak és nagy részükben egymással szembe állítottassanak azok az erők, melyeknek teljességére van szüksége a magyar nemzetnek, hogy a felhalmozódott nagy kérdéseket és életbevágó reformokat megoldhassa. És semmi sem bizonyosabb, mint az, hogy ilyen kaoszból soha sem alakulhatna ki alkotmányos konsolidáció, enélkül pedig a magyar állami önállóságát meg nem erősítheti.

A nagy és szent ünnepen ezeket a fájó és könyörtelen igazságokat szegzi le a cikk illusztris írója. Nem frázisokkal, a következő pillanatban szertefoszló színes buborékokkal lép a

„Cogito, ergo sum.”

Irta: *Sámuel Hermin.*

Egy téli estén, mintha a lehelet is megfagyott volna. A házak mind fehér bundába voltak burkolva, az ablakon jégvirágok cifrábnál, cifrább alakokban tündököltek. A hó csak úgy ropogott az ember talpa alatt.

Az égen a csillagok ezer, — meg ezer irányban szórták a fényt; oly tiszta, oly csöndes volt minden, mintha csak az egész világegyetem a természet fönségét akarná hirdetni.

Juhász Illa sietve halad a Nagy téren, onnan befordul egy keskeny utcába, egy két ház — azután egy nagyon alacsony kis sárgára meszelt ház előtt hirtelen megáll.

Egyszerű barna ruha van rajta, arany-szőke haján, fekete prém sapka, kezeit szorongatja muffjában. Fagyos arcát a muffjához dörzsöli, — szép kék szeme könnyes a nagy hidegtől, egyet-kettőt igazít magán; nagyot lélekszik s aztán belép.

De mintha belülről valami olyan nagyon szorongatná; az a hitvány hus darab,

melyet tudós, orvos bölcsen kezel; mi pedig tehetetlenek vagyunk vele.

Nagy elhatározásra szánta magát.

Szép mosolygó arcára komolyagot parancsol, büszkén lép be, egy nagyon alacsony szobába, melyben alig volt pár butor darab s az is a hány, annyiféle.

Egy szál fagyú-gyertya világította gyéren e kis hajlékot, mely kísérteties kinézést adott e helynek.

— Jó estét — mondá remegve — én a kártyavető asszonyt keresem.

— Én vagyok az — mondá egy fekete ruhába bujt alak — jól jött kisasszony, mert pénteken csak nap nyugtával vetek kártyát.

Juhász Illa még egy kicsit izgett-mozgott, aztán leült egy rozoga székre; várva a kártyavető asszony szavait.

Mintha kicserélték volna. Megtörten előre hajolva hallgatja, figyeli minden szavát, — mozdulatát.

A kis szobában csend van, csak a vas kályhában duruzsol a tűz. — Tekintetét nem

vette le az asszonyról, mintha minden szavát a szívébe akarná vésni.

Az asszony rakosgatja szurtos kártyáit az asztalra sorban nyolcra, azután egymásalá a többi; nézi, nézi, majd fölpillant az előtte ülő leányra és tudakos hangon — mondá: — — — — — a maga egén — kisasszony — keveset sütött a nap Erős lélekkel áldotta meg az Isten, tud bánatot elviselni, . . . itt van a makk és sárga nyolc, együtt . . . nagy bánatot jelent Egy ifjut szeret . . . hűséggel . . . szerelemmel . . . Az is szereti . . . de nem őszinte . . . mert fogva tartja egy asszony

A lány még lélegzetét is visszatartja, úgy figyel a kártyavető asszonyt mi áll előtte: . . . a bánat, lemondás . . . mitől fordul el . . . az ifjutól . . . ami el nem marad a sorsában, változás . . . jelen . . . jövő . . . egy idősebb ur, gazdag . . . szereti, imádja . . . életét meglegedetté teszi . . . de nem boldoggá . . . Itt szünetet tartott az asszony. Készen van kisasszony. . .

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, váladékot, eljeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára tizenkét 4.- korona.

nemzet elé, hanem nyíltan a szemünkbe vágja az igazságot, elkiáltja a nagyvetőt: A nemzet apadó erőforrásait kell felfrissítenie s hatalmas öklével lecsap a reakcióra. S az ökölcsapás nyomában friss, áttetszően tiszta érvék fakadnak. Érvék, amelyeknek szankcióját a magyar nemzet évezredek történetének lapjain találjuk meg. A magyar nemzet lelkében sohasem élt vallási türelmetlenség, mondja az író és utána sorakoztat egy egész sereg történeti dokumentumot. A magyar nemzet liberálizmus dolgában mindig előljárt az európai népek között. És a türelmesség spontán nyilvánulása természetszerűen ment volna akkor minden oportunizmustól. Miért rombolnók le hát a tradíciókat most, amikor a szükségesség az ország politikai egységi, gazdasági jóléte és fellendülése a változott viszonyok között, a második ezredév elején épen az ellenkezőjét parancsolja?

Ilyen ünnepi ajándékot kapott Hadik János gróftól a nemzet, amelyet a nemes gróf tollából tularadó lelkesedéssel fogadunk.

Az orvosok nyugdíjintézete.

A községi és körorvosok mozgalma.

Brassó, január 13.

A községi és körorvosok fizetésrendezésével egyidejűleg az orvosok nyugdíjintézetének létesítéséről is gondoskodni kíván a kormány s e végből kimondotta, hogy a nyugdíjintézetet még ez év folyamán meg kell csinálni.

A lány mintha nem hallotta volna, csak nézett maga elé. Lehunyta szemét, hogy lelki szemei előtt még egyszer lássa álmainak alakját, hogy többé oda ne térjen vissza soha...

A husz fillért letette az asztalra és kívánszorgott a szobából.

Feje beleszedült a gondolkozásba.

Az utcán volt.

És most esni kezd a hó. Nagy pelyhekben szállingóznak előtte mind sűrűbben, sűrűbben, majd két hópihe összefogódzik, tánczol — most arcára száll, mely jótékony hatással van rá.

Bizonytalan léptekkel haladt előre, míg végre haza érkezik. Otthon bezárkózott szobájába és sirt... majd letörölte könnyeit — vele legszebb álmait. Határozott!

Előtte állott a rideg valóság. Belátta, hogy neki férjhez kell mennie, olyan emberhez, kit nem szeret és nem is fog soha szeretni. Le kell mondania szerelméről, boldogságáról.

Majd papírt, tollat vett és irt!

Kedves Apor! Nem nagylelkűség bir engem arra, hogy magának irjak, hanem azon körülmény, melyre többször figyelmeztetett — „ha mindenki elhagyja, forduljon hozzám, én még akkor is szeretem — és elveszem!” Ha megelelgszik azzal, hogy szerelem nélkül férjhez megyek magához — mert abból most már egy csepp sincs a szivemben — mind, mind arra a másikra pazaroltam, aki meg nem érdemelte — akkor várom!

Ezzel egy harmincéves mulasztást hoznak helyre egyrészt, másrészt pedig végre valahára kellő gondoskodás történik a községi és körorvosi karról, mely eddig igazán koldus garasokért volt kénytelen tudományát értékesíteni s elhalálása esetén családja kiöregedése esetén jó maga nyugdíjat egyáltalán nem élvezett. Február közepe táján lesz az előkészítő bizottság ülése a nyugdíjintézet szabályainak végleges megállapítása tárgyában, melyre részben a miniszter hívja meg a szakembereket, részben az egyes kerületek küldik fel képviselőiket, hogy minden érdek és kívánság lehetőleg kielégítést nyerjen.

Az egyes megyék községi és körorvosi kara ép ezért értekezleteket tart, melyen eleve megállapodnak, hogy az országos értekezlet alkalmából kit küldjenek fel megbízottként s mily kívánalmakat terjesszen a nyugdíjintézet elé kiküldött kartársuk.

A nyugdíjintézet létesítésével a községi és körorvosok végre szintén elnyerték mindazt, amit kvalifikációjuk alapján joggal megkövetelhettek. Az a körülmény, hogy ezentúl fizetésüket az államtól kapják s e fizetés jóval felülhaladja azt a dotációt, melyet eddig a községektől és körzetektől nyertek, biztos megélhetésüket biztosítja s nem teszi ki őket annak a sajnálatos eshetőségnek, hogy hónapokig kelljen várni fizetésük kiutalására, mely bizony faluhelyen számtalanszor előfordul.

A nyugdíjintézet létesítése pedig az eddig legfeljebb némi száználmas kegydíj élvező kiöregedett orvosok helyzetén van hivatva segíteni. Segíteni oly módon, hogy a 30—40 évet terhes, feltétlen lelkiismeretességet igénylő s nagy felelősséggel járó közszolgálatban töltött orvosoknak akkor is nyugodt megélhetést biztosítson, mikor már orvosi funkciókat nem végez.

Van azonban a tervbe vett nyugdíjintézetnek egy óriási hibája, mely egyuttal képtelenül igazságtalan is, de melyet még lehet és kell is orvosolni. Ez pedig nem más, mint az, hogy a jelenben már éveken, sőt sőt évtizedeken lelkiismeretesen működő orvosok részére a nyugdíjtörvényt visszaható erővel nem ruházza fel s így az a 10—20 sőt 30 év is, melyet közszolgálatban töltöttek el, a nyugdíjazásnál beszámítás alá nem jön. Ez oly égbekiáltó igazságtalanság és embertelenség, mely ellen az egész orvosi karnak egyértelműen állást kell foglalnia s minden erővel odahatnia, hogy a tervbe vett javaslat e passzusa törvényerőre ne emelkedjék. Andrassy belügyminiszter, ki már eddig is annyit tett egészségügyünk fejlesztése s az orvosi kar tisztességes megélhetésének biztosítása érdekében, semmi esetre sem fog elzárkózni a jogos kívánalmak elől s remélni lehet, hogy a tervezetnek ezt az egy nagy igazságtalanságát a belügyminiszter jóakarata s az orvosi kar egyöntetű állásfoglalása megvalósulni nem engedi.

Nagy reményekkel nézünk a februári országos orvosértekezlet elé, de óhajtánók, hogy vármegyénk orvosai is kövessék más megyebeli kollegáik példáját s tartsanak közös értekezletet, melyen a tervezetet megvitatva, kifogásaikat felsorolva, kívánásaikat megtárgyalva egyöntetű megállapodásra jussanak. Saját érdekük forog szóban s azt elhanyagolni bűnös mulasztás volna — önmaguk ellen.

HIREK.

Brassó, jan. 13.

Valami a mi dolgunkról.

(A mi a levegőben kavarg.)

Szabad-e fiatalnak lenni, s ha igen bűn-e a fiatalság? Vajjon az öregség tényleg büntetése az egyének ama rakoncátlankodásának hogy ifjak, gyerekek mertek lenni, vagy csak egy bizonyosságnak a folytatása, amely kezdődik a fogantatás pillanatában, és végződik az utolsó atom végső rezgésében; a megsemmisülésben? Illendő-e a fiatalos gondolásból kisugárzott agyproduktumoknak olyan kifejezése, amely akár elröppent szó akár írás alakjában, többek tudomására jöhet és alkalmas talajokba jutva, még termést is hozhat? — Nem kellene-e szülői hatalommal megakasztani azt a merész tollat, az ő nyakas röptében, amely gögös szárnyalásában oly területeket iparkodik surolni, melyek tárgyalása egyrészt erkölcsstelen (furcsa, de az erkölcs megbirálása mindig immoralis eredményekre vezet) másrészt, honnan a jus, hogy azon meglevő absztrakumokról, melyekről mi öregek csak magunk közt mertünk beszélni, bizonyos fiatalok hangosan, kiabálón, nem pironkodva, sőt tüntetve eme minden szégyenérzés hiányával, úgy irkálnak, hogy az már igazán sok. Tűrhetetlen.

És mivel ilyen és ehhez hasonló kérdések egyáltalán felmerültek, úgy valahogy érezzük mi nagyon fiatalok, hogy meg kell egyszer fogalmazni a mi mentegető és program irásunkat. Tehát...

Az igazi ujság, egy nagy „összetettség” mondjuk az emberi társadalom organuma amely abban különbözik például a pártok, vagy egyesek organumától, hogy míg ennek pályája nyíl egyenes, az utóbbi egy hajlított vonal. Az ujság a maga tartalmát a társadalomból hozza — ez az egyik pólus — az anyagot megdolgozás, a formába öntés miatt viszi a szerkesztőségekbe — ez a közbeiktatott állomás — és az életet, lelket kapott anyagot ismét vissza viszi a társadalomba, ami meg a másik pólus. És ez a primitív szerkezet folyton rezgésben van, melyhez az energiát társadalmi és egyéni erők adják. Az a vád, hogy a közbeiktatott állomáson gyerek emberek végzik azt a legfontosabb munkát, melyet kevésbé természettudományos nyelven úgy hívnak, hogy: szerkesztés. Sőt a szerkesztőket is — kik többnyire meglelt bácsik — éri némi ódium éppen emiatt...

Vajjon elolvassák-e Önök — tisztelt olvasóim, — azt az ujságot, amelynek minden során öreg és sokat tapasztalt emberek okulásos szemei állanak őrt és amelyben a tényeket csálhatatlan bizonyosságu (ez az események hitelességére vonatkozik) kezek fűzik össze. Mik lesznek az eseményekből, ha azokat még tompítják? Érdektelen semmik. A legmerészebb bankrablás, ártatlan némajátékká válik az abszolút objektív kritika szemüvegén. Ha hiányzik belőle az a vibráló delejes erő, amely mozgásba hozza, életre kelti a tömeget és amely erő, csak a fiatal energiából sugározhatik ki. Abból, amelyet lenéznek, mert abban a szörnyűségi hibában leledszik, hogy fiatal.

Vannak ujságjaink, melyeket öregek írnak és vannak, melyeket fiatalok szerkesztenek. — Fölösleges minden összehasonlítás. A számok beszélnek és a számok azt mondják, hogy a fiatalok ujságja háromszor annyi példányban kel el, mint az öregeké... De kell is a mai embernek a „fiatal írás.” Az

irodalom gurmandjainak kéj az az írás, melynek oly gyors a lüktetése és amely bensőségteljesen meleg, mert mindig ment az előítéletektől. és egyéb béklyóktól. És vajjon kinek, minek árt ez a „különös merészség”? Kinek, ha oly témákat merünk boncolni, mint az igazság, amelyet folyton keresünk, a társadalom, amelyben élünk, az elmaradottság, amelybe lépten nyomon ütközünk, a sok hazugság, melyek eltorzítanak minden jót, a nevelés, mely a mai formájában degeneráltá tesz nemzedékeket, az erkölcs, amelyből szeretnők végleg kiirtani a prudériát... és ezre és ezre az új témáknak, amelyeket mi kezdünk hánytorgatni először, mi a gyerekek örege felelősséggel, aggos biztonsággal és halálosan vén látásokkal.

Érezzük, hogy sokszor lesz még ütközésünk, surlódásunk, elítélésünk és megfedésünk, dorgálásunk, hogy jobb lenne tanulni, pirongatásunk, hogy nem szégyeled magad és talán megvetésünk is; de mi dolgozunk, és fogunk is dolgozni azért a bizonyosságért, melynek el kell jönni és amelyet úgy hívunk, hogy jövő. Ez talán nekünk fog igazat adni. Vagy talán a még fiatalabbaknak. De az öregeknek semmi esetre sem.

Csak annyit még, hogy az öregséget nem mindig a vénség, és a fiatalságot sem mindig az ifjúság teszi.

Vánnak nekünk őszhajú fiataljaink sokan, akik fiatalabbak a legifjabb óriásainknál is.

— **Időjárás januárban.** A „Meteor” jelzése szerint 1909 január havának csomópontjai: 14—18—20—21—23—29—28. és 30-ra esnek, s azt mutatják, hogy januárius hava változatosabb lesz időjárását illetően, mint a múlt december, annál is inkább, mert a belső bolygók együtt állásaikkal sokszor enyhültre befolyásolják légkörünket, bár januárius havának első fele még inkább a hidegebb jelleg felé irányul, míg a második felében már az enyhültebb idő is kifejezésre jut. Legerősebb csomópontjai: jan. 18—23—25—30-ra esnek. A jan. 25 iki inkább hideg jellegűek, míg a 18-iki enyhe, a 23-iki csapadékos, a 30-iki enyhültebb jellegűek. E hónapban gyakori csapadékok várhatunk. A hónap első felében inkább csak hó míg második felében már eső alakban is jelentkezhetik. — **Hogyan** milyen csomópontok milyen jellegűek, azt a „Meteor” lapok pontosan körülírják.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Nagy Gyula bolonyai áll. elemi iskolai igazgatót és nejét. Tíz esztendő Zoltán nevű fiát, aki a helybeli áll. főreáliskola első osztályának volt szorgalmas és tehetséges növendéke, elragadta a halál a rajta rajongással csüngő családja, szerető tanárai és osztálytársai köréből. Az élete bimbójában elhunyt fiúcskát folyó hó 15-én, pénteken délután 3 órakor fogják a gyászoló család Egres-uta 6. sz. alatti lakásáról a ref. temetőben örök nyugalomra helyezni.

— **A brassómezei póttartalékosok — behívás előtt.** Beavatott helyről értesítik lapunkat, hogy a nagyszebeni 12.

hadtest kötelékébe tartozó 1908—907—906 évfolyamban sorozás alá kerülő póttartalékosokat, akik a véderőtörvény utasításai szerint még a kötelező három éves katonai szolgálat obligója alól nem kerültek ki, közelebről, ha a helyzet nem változik behívják tényleges szolgálatra. Nevezett hadtestparancsnokság már átiratot is intézett a brassói alispáni hivatalhoz, amelyben kéri az 1908—907—906 évfolyami póttartalékosokat illetően, akiket természetesen az annektált tartományokba szállítanának, az utlevél szükség alóli felmentést. Ez az átirat és az ezt megelőző katonai intézkedések is természetesen már 3—4 napos, de lehet hogy még régebbi keletűek, vagyis abból az időből származnak, amikor a monarchia és Törökország között válságos volt a helyzet. Azt hisszük, hogy a Szerbiával fennálló háborús viszony kellemetlenségei jóval kisebbek, sem hogy ebből kifolyólag is érvényesíteni kelljen ugyanazokat a katonai intézkedéseket, amelyeket a hadvezetőség fogantatott akkor, amikor még egy Törökországgal támadható háborús bonyodalom veszedelmei fenyegettek.

— **Fognak a felistenek.** Páva községből jelentik, hogy Deák Samu volt 48—49-es honvéd székely huszár tizedes 84 éves korában e hó 8-án elhunyt. Vasárnap temették nagy és általános részvét mellett az öreg honvédet. — Molnár Bénéjén 48-as honvéd Sepsiszentgyörgyön e hó 10-én meghalt. Temetése óriási részvét mellett tegnap délután ment végbe.

— **Az „Eldorádó” est szereplőinek figyelmébe.** Az Izraelita Nőegylet elnöksége tisztelettel kéri az „Eldorádó” estély összes szereplőit, hogy f. hó 15-én pénteken este 8 órakor az „Eldorádó” vasárnap délutáni megismétlésének előkészítése céljából, a rendes próbaterebben megjelenni szíveskedjenek.

— **A brassói mértékhitelítő hivatal köréből.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a brassói állami mértékhitelítő hivatal felügyelőjévé a távozó Gärtner Frigyes helyébe a IX. fizetési osztályban Grenzer Mihályt nevezte ki (A sepsiszentgyörgyi mértékhitelítő hivatal főnöke Onódi Szűcs János lett.) Itt jegyezzük meg, hogy a brassóvármegyei mértékhitelítő hivatal működését a mai napon néhány napra megszüntette, miután máttól kezdődőleg a mértékhitelítő hivatalok állami kezelésbe mentek át. A hordóbélyegző hivatalok továbbra is vármegyei kezelésben maradnak.

— **A brassói szállodások, vendéglősök és kávéosk boykottálták az ásványvizeket.** A brassó-megyei szállodások, vendéglősök és kávéosk tegnap nyilvános közgyűlést tartottak, amelyen egyhangú határozattal kimondták, hogy e hó 15-től kezdődőleg üzleteikben az ásványvizek árúsitását beszüntetik. Ezen elhatározásra az ásványvizeknek nagy drágasága vezette őket. A vendéglősök, kávéosk és szállodások ezen hír regisztrálásával kapcsolatba azon kérelmet intézik a közönséghez, hogy mindaddig

amíg a boykott tart, vagy amíg olcsóbb ásványvizekre szert tenniök nem sikerül, ne kérjen a közönség köréből senki sem ásványvizet, mert csakis a közönség szolidaritásával képesek kitűzött szándékukat, az ásványvizek árának csökkentését elérni. Végül kéri a közönséget, hogy a kávéosk, vendéglősök és szállodások ezen eljárása felett a lapok útján mondjon véleményét.

A közönség tájékoztatása céljából megemlítjük, hogy a boykott csakis az ugynevezett üdítő ásványvizekre vonatkozik és egyáltalában nem érinti a gyógyhatású ásványvizeket a Mária forrás és a Siculia vizeit.

— **A magántisztviselők sérelme.** A napokban „Gessler kalapja” című cikkünkben beszámoltunk arról a sérelemtől, amely az Adria biztosító intézet kötelékében felmerült kinos, feltűnést keltő botrány révén az egész ország magántisztviselőinek karát érte. Megírtuk, hogy ezen botrányval kapcsolatban a brassói magántisztviselők nagygyűlést tartanak, hogy maguk részéről is megtorolják a két tagtársukon eset sérelmet. Ezen ügyben az egyesület elnöksége ma a következő felhívást intézte tagjaihoz:

Karlársak! Nagy sérelem esett rajtunk. Az „Adria” biztosító intézet két 17 és 20 éve budapesti igazgatóságánál szolgáló tisztviselőjét egyszerűen elbocsátotta a nélkül, hogy a vezető önkényeskedésén kívül erre a legkisebb ok is lett volna. Ezt a megbotránkoztató eljárást nem szabad szó nélkül hagynunk, az erőszakoskodást meg kell torolnunk. E hó 15-én pénteken este 8 órakor ezen ügyben nagygyűlést tartunk kaszinó-helyiségünkben, melyre mindnyájatokat elvárunk, hogy tiltakozásunknak méltó módon kifejezést adhassunk. — A brassói magántisztviselők egyesülete.

— **Iparosaink figyelmébe.** A Budapesten megnyílt és f. évi március hó 31-ig tartó kisipari gép- és szerszám-kiállítás megtekintésének megkönnyítésére a kereskedelemügyi miniszter vasúti utazási kedvezményeket nyújtott. A kedvezmény legalább 10 főből álló csoportokban a kiállítás megtekintésére Budapestre utazó iparosok, segédek és tanoncokra vonatkozik, beleértve az önállóan valamely iparral foglalkozó, vagy iparossegédek gyanánt alkalmazott nőket, de az iparosok nejeinek és más női hozzátartozóinak kizárásával, kik a m. kir. államvasutakon s a kezelésük alatt álló helyi érdekű vasutakon a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasúti állomásról Budapestre és vissza a személy- és vegyesvonatokon a II. kocsiosztályban III. osztályu egész jeggyel, a III. kocsiosztályban pedig III. osztályu féljeggyel utazhatnak. Az ezen kedvezményekhez szükséges igazolványok az illetékes ipartestület, vagy eselleg a kereskedelmi és iparkamara útjanszerezhetők meg.

— **A pornografiát az állomásokról is kitiltották.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, hogy korlátozza a pornográf irodalmi termékek terjesztését, rendeletben utasította a magyar királyi államvasutakat, hogy összes állomásairól mindennemű por-

Kávé Coffein nélkül H. A. G.

mentőöv védjeggyel.

Kapható eredeti
csomagokban à 1/4 kgr.

NEUSTÄDTER C. H. gyógydrogeria, Kapu-utea 15.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Scoala - BCU Cluj

A legtelesebb kávéélvezet, ártalmassá hat nélkül. Nélkülözhetetlen **idegeseknek és szivbajosoknak.** Valódi bab-kávé, melynek **ártalmas** alkotórésze, a „COFFEIN”, a **zamat** és **jó tulajdonságoknak befolyásolása nélkül** el lett vonva.

nografia irodalmi termék, vagy illusztráció árusítását tiltsa el, hasonlóképpen tiltsa meg az ilyenek árusítását a vasuti kocsikban elhelyezett könyvautomatákban. A miniszter e rendeletének legszigorubb végrehajtását követeli az államvasutak igazgatóságától, melyet egyben utasított arra is, hogy amennyiben rendelkezése megszegését csak egy esetben is tapasztalná, ezt az illető árusító vállalat szemből fönálló szerződés megszegésének minősítse és a szerződést azonnal mondja föl. Végre valahára!

— Halálos baleset a Pojánában.

Megrendítő szerencsétlenség történt ma délután Katacsine István halkereskedőnek a Pojánában levő birtokán. Stancsuj János, a halkereskedő kocsisa ugyanis fát szállított egy szánon, amelyre azonban oly egyenetlenül rakta fel a hasábokat, hogy a szán félrebilient. A kocsis ekkor lezuhant a szánról, hogy a szánt a fölfordulásban megakadályozza, ami azonban nem sikerült neki és a fával erősen megrakott szán a szerencsétlen embert maga alá temette és betörte a mellkasát. A rendőrséget csak az esti órákban értesítették a halálos szerencsétlenségről. — Bolesch alkapitány és Jekelius rendőrorvos azonnal kimentek a baleset színhelyére és jegyzőkönyvbe foglalták a halálos baleset körülményeit. A szerencsétlen véget ért kocsis gazdája Katacsine István ezidőszent halvasárlás céljából Odesszában tartózkodik.

— **Zene a jégen.** Kivételesen holnap csütörtökön este 1/28—1/210 óráig a jégpályán zene lesz.

— **Az Apolló bioscop színház** legutóbbi humoros estéin válogatott közönség kacagta végig az egész előadást. Ez buzditásul szolgálhat a vállalat közkedvelt igazgatójának, hogy ezután gyakrabban rendezzen humoros estéket. A minden másodnap változó műsor ugyan igazolja a színház vezetőségének helyes ízlését, de sokan vannak, a kik jól tudják hogy a drámai képek csak jeles színművészekkel lejátsszatott jelenetek, s ha már ilyent akar élvezni, inkább kaczag, mint busul. Ezek azonban kisebb jelentőségű dolgok; a fő, hogy a színház híven programjához válogatott elsőrendű képeket mutat be, műsora változatos, képei élesek, s a közönség állandó látogatása igazolja, hogy az Apolló színház megfelel a közönség várakozásának és hogy valóságos kőszínházat pótol. A mai műsor a következő képekből áll: Fűdőzés kellemetlenségekkel. (Humoros.) Tavasszal ébred a szerelem. (Humoros.) Automatikus szálloda. (Humoros.) Ártatlan kis kéményseprő. (Életkép.) Sajt készítés. (Látványos.) Utazás Marseillesbe. (Látványos.) Oroszországi látkép. (Látványosság.) Kártyavár (Színes.) Vak gyermek. (Dráma.) Megmérgezett virágcsokor. (Dráma.) Minden második nap új műsor.

— **Sötétség Fogarason.** Fogarasi tudósítónk értesít arról a fogarasiakra nézve kétségtelenül kellemetlen hírről, hogy a fogarasi villamos világítási üzem kazánrepedés miatt körülbelül két hétig szünetel. A kazánrepedés emberéletben szerencsére nem okozott kárt.

— **A filharmónikusok előiskolája** holnap csütörtökön este 7 órakor tornaiskola utca 9 sz. alatti helyiségében próbát tart.

— **Körözött sikkasztó.** A nagyszebeni kir. járásbíróság átiratban kéri a brassói illetékes hatóságoktól egy Geraszin Aencas nevű, Nagyszebenben sikkasztást elkövető egyén körözését.

— **Friss küldemény** szép Azzaledak és Cyklámok érkeztek a Hedvigh Huberth féle virágterembe. Ugyanide naponta friss vágott virágok érkeznek.

GOLDSTEIN B.
melfazó különlegességek
Kolostor-utca 21.

Irodalom

Ártatlanok. Mióta Dr. Fényes Samunak, ennek a kiváló erejű gondolkodónak színművét az „Ártatlanok” egyetlen előadás után levették a műsorról és utána a dráma könyvalakban megjelent, azóta az első kiadás teljesen elfogyott és oly sürű volt a kereslet, hogy az elmúlt karácsony előtt új kiadás jelent meg. A társadalmi forrongásokat figyelő, velük foglalkozó embernek el kell olvasni a „Nincsen bűnös” jelszóval irányt mutató munkát, melyről a szerző azt mondja: „Jajkiáltás ez a darab, mely egyetlen párt vagy rend harcajába sem illik és sok gyötrött lélek van, mely vigasztalást merithet sorából.” — Bolti ára 2 kor. Kapható a Brassói Lapok könyvkereskedésében.

Hygienikus fodrász üzlet
Cérna-utca 2.

PULYER M.

gyelmes tiszta kiszolgálás.
Bérlet-fiókok rendelkezésre állanak.

REGÉNY-CSARNOK.

Visszaemlékezéseim az okkupált tartományokra.

A „Brassói Lapok” számára írta:

Szalóky Róssa Zoltán. 5.

(Utánnomlás tilos.)

Pont négy órakor Ivicic őrnagy térparancsnok átadta nekem a levél, podgyász és fegyverjegyzéket s azután az egyre sürűbben ereszkedő ködben szerencsés utat kívánt.

A kocsik előtt Kovács János szakaszvezető lovagolt négy huszárral, kiknek karabélyát lövésre készen kellett tartani, míg a hátvédet Csomor Kálmán őrmester négy huszárral képezte. A kocsik fedezetére maradt 12 emberemet Szabó káplárra bízam; míg magam állandóan az elő és utóvéd között czirkáltam, hogy támadás esetén személyesen itézhedhessem a védelem felől.

A nagy sötétség és köd miatt az elővéd és hátvéd a kocsiktól összesen 100 lépés távolságban trappban lovagolt.

Rövid idő múlva elértünk a város végére s a „Nord Lager” balra elmaradva töltünk, a Narenta partján épült köves ország-utra értünk.

Hajnali öt órakor a Begovics-han, vendéglőhöz értünk, hol huszárjaimnak egy-egy pohár szilvriumot adatva tovább indultunk.

Korcsmárosunk marcona, őszbecsavarodó hatalmas ember volt. Mikor visszaadta a kijáró aprópénzt, szinte leheletszerűen sugta:

— Goszpodin kapitány, vigyázz, egy óra múlva a vizesésnél megtámadják a póstát!

— Köszönöm öreg lesz rá gondom!

Tudtam ugyan, hogy a legtöbb bosnyák korcsmáros már korán reggel bepálinkázik, s ilyenkor többet beszél a kelleténél de viszont az is tény volt, hogy soha kedvezőbb hely és alkalom nem nyílik az esetleges támadásra, mint a Narenta említett vizesésénél.

A különben széles Narenta völgy itt lankásan összeszorul, s épen a zuhatag fölött 8 kőven át vezet a hid.

Jobbról-balról csupa görgeteg kőszikla melyek mögött a legkitünőbb fedezet kínálkozik a lesből támadóknak.

A kocsik fedezeténél volt beosztva egyik derék közhuszárom Csicsári Mihály, ki berukkolása előtt a kunsági rónákon csikos-bojtár mesterséget űzött.

Magamhoz intettem őt.

— Huszár Csicsári, kend csikos volt odahaza, ugyebár.

— Parancsára vitéz főhadnagy uram!

— Tudna kend még ehhez a mesterséghez?

— A mig élek sem felejttem el. Most is itt van a csizmaszáramban a karikás ostorom!

— Ez igen okos! Most hallgasson kend ide. Tudja kend, hogy hol van a vizesés és a nagy kőhid?

— Igen is tudom!

— Nos, kend ott áttereli a mi összes lovainkat!

— Hogyan, vitéz főhadnagy uram?

— Mi leszünk a lovakról. Rövidre fűzzük a kantárszárát, felhuzzuk a kengyelvasakat a nyeregtekercs alá és kend mintha a kunsági buckák között lenne, karikás ostorával áttereli a hidon a szabadon bocsátott lovakat. Megtudja kend ezt tenni?

— Hogyne tudnám vitéz főhadnagy uram!

— De figyelmeztetem kendet, hogy a körül ellenséget sejtetek, s nincs kizárva, hogy a rablók kendre löni tognak.

— Már azt bajosan tudják megtenni!

— Miért! — kérdeztem csudálkova.

— Azért, mert ha már meglóditottam a tömegben vágató lovakat, akkor félre fogok csuszni egy oldalon a lovamra és úgy el fogok tűnni az egész csapat ló között, hogy a talpamon kívül ugyan nem lát senki semmit.

— Tíz pengő üti a kend markát, ha sikerül a dolog!

— Előre is szépen köszönöm!

(Folyt. köv.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

Szerkesztői üzenetek.

E rovatban bármely köz vagy magánérdeklő kérdésre készséggel ad választ a szerkesztőség, ha esiránt ahár levélben akár szóbelileg hozzánk kérdést intéznek. Névtelen levelekre nem válaszolunk. Késziratokat nem adunk vissza.

Érdeklődő. Az állami és megyei tisztviselők felemelt lakbér illetményeit eddigelé csakis a brassói pénzügyi tisztviselők részére utaltványozták ki, a többi miniszteri tárcák azonban még az utaltványokat ki nem bocsátották, a mi tudomásunk szerint ugyis

már erős elégtelenséget kelt az illető tisztviselők körében, valószínű azonban, hogy rövid idő alatt már ezek is megfogják kapni felemelt lakbértüket.

Varrógépek, kerékpárok és alkatrészek

a legjobb minőségben és legolcsóbb árban kaphatók részletezésre és ártárgy nélkül.

Erdős Mór

Singer és társa bpesti cég bizományi raktárában.
Brassó, Kapu-utca 29. Mechanikai javító-műhely.

Telefon — Távirat.

(Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. jan. 13.)

A Nap szenzációja.

A Nap ma délután megjelent száma egy volt miniszter szenzációs kijelentését közli. E kijelentés szerint a király abban az esetben, ha a magyar parlament nem helyezkedik a közös bank fenntartásának az álláspontjára: feloszlatja a képviselőházat. Ha a kormány is az önálló bank álláspontjára helyezkednék, — mondja a Nap — akkor jön a király legszilárdabb elhatározása: az abszolutizmus.

Személyi hírek.

A honvédelmi miniszter ma Bécsbe utazott és holnap kihallgatásra megy a királyhoz.

Gróf Apponyi Albert — amint Fiuméből jelentik — ma reggel odaérkezett és sorra látogatta az összes iskolákat.

A minisztert nagy óvációkkal fogadták.

Gróf Tisza István Budapesten.

Gróf Tisza István ma Budapestre érkezett és ellátogatott a Nemzeti Társaskörbe. Hívei nagy lelkesedéssel fogadták Tiszát. A Nemzeti Társaskör egyik előkelő tagja azt mondta egy hírlapírónak, hogy van reá remény, hogy Tisza közelebről aktív részt vesz a politikában.

A bank kérdés.

Justh Gyula ma meglátogatta Kossuth Ferencet, akivel hosszasan beszélgetett a bankkérdésről.

Kossuth, hír szerint, szemrehányásokat tett Justhnak, hogy ő és Holló Lajos szembe helyezkednek a kormánnyal és nehézségeket gördítenek a válság megoldása elé.

Kartell-bank ?

Beavatott helyről jelentik, hogy a magyar kormány javaslatot fog tenni az osztrák kormánynak a kartell-bank felállítására vonatkozólag.

Ausztriának — bécsi hírek szerint — nem kell a kartell-bank.

Földrengés.

Fiuméből jelentik: ma reggel itt több földlökést éreztek. Könnyebb tárgyak felborultak, edények lehullottak a falakról.

Velencéből táviratozzák: ma több erős földlökés riasztotta meg a város lakosságát. A házak meginogtak, az ablakok csörömpöltek. A lakosság rémülten menekült a szabadba. Komolyabb baj nem történt.

Lázadás a kolozsvári dohánygyárban.

Kolozsvárról jelentik: az itteni dohánygyár munkásai béremelést kértek, azonban kérelmüket nem teljesítették. A munkások felháborodásukban megtámadták Krampera Sándor dohánygyári tisztviselőt, akit súlyosan megsebesítettek. A rendőrség széjjel kergette a lázadókat, akik négy rendőrt véresre vertek.

Vasuti szerencsétlenség.

Füzes-Abonyból jelentik: itt egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A vasuti személyzet közül hárman súlyosan megsebesültek.

Sikkasztó főkönyvelő.

Vácról jelentik, hogy Rottenbiller Sándor a Váci Takarékpénztár főkönyvelője 20 ezer korona elsikkasztása után megszökött.

Politikai gyilkosság.

Szalónikiből jelentik, hogy Petrov Dusánt, a bolgár alkotmány klub elnökét terroristák meggyilkolták.

A bolgár — készülődés.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Bulgária még egyre folytatja Törökország elleni harci készülődéseit. A török határ mentén nagy számu bolgár csapatokat összpontosítanak. Törökország megerősíti most a török — bolgár határt.

1 korona 60 fillér

kezdő fizetéssel

azonnali alkalmazást

talál ipari munkában némi jártassággal bíró jó magaviseletű fiú, vagy idősebb egyén.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal. —1431

Egy kisasszony,

aki a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja

gépírónőnek

felvétetik. — Gyorsírázatban jártasak előnyben részesülnek. — Jelentkezések elfogadtatnak a kiadóban. 1524.

KAPHATÓK jutányos árak és feltételek mellett — részletfizetésre is — elsőrangú gyártmányu minden fajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga és zsebórák arany- és ezüstszálak, divánok, matracok, fali- és futószőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék, kész férfi- és fiuruhák, és legmérték után is készítenek. Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szöllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvétetnek.

Brassóvármegye alispánjától.

Szám: 13291—908.

Hirdetmény.

A felvidéki járási főszolgabírói hivatalnak Brassó városban leendő elhelyezése céljából felhívom azon háztulajdonosokat, akik ezen hivatal elkelyezésére szükségelt megfelelő 4, avagy 5 lakrészből és egy előszobából álló lakást egy, avagy több évre bérbe adni hajlandók, miszerint ajánlatukat akár szóval, akár írásban 1909. évi január hó 31-ig nálam nyújtják be.

Brassó, 1908. december hó 28-án.

(P. H.)

Jekelius Ágost
alispán.

1395—

Azonnali belépésre

kerestetnek 2 segéd, a divat- és kurrens-áru szakmából 1 pénztárosnő.

A kik magyarul, németül és románul beszélnek, küldjék, ajánlataikat fizetési igényeik megjelölésével.

Sinberger Salamon céghez, Balázsfalva.

Eredeti **SINGER** varrógépek
BRASSÓ,
Kapu-utca 23. sz.
Csakis e védjeggyel!

A legelső márkákkal mindenben egyenrangú a kitűnő
KENYERES-féle
„Altvater”-gyomorliquer

Kapható az ország minden előkelőbb kereskedésében ahol még nem, direkt (postán is) a gyárból.

$\frac{1}{4}$, és $\frac{1}{10}$ literes palackokban.

Silány utánzatoktól csak az véd meg, ha határozottan Kenyeres-félet kérünk.

Két 1 lit. eredeti palack postautánvétellel az országban bárhová bérmentve 9 kor.

Kenyeres Károly, Brassó.

Cs. és kir. orsz. szab. szeszfinomító, cognac, rum és liqueur-gyár, Erdélyi szeszkülönlegességek és a Dr. Kenyeres, orvos-féle gyógy-cognac, gyógyfűkeserű-liqueur és sósborszesz gyára. Alapítattott 1865.

A ki jó villásreggelit és egy jó pohár erdélyi bort vagy frissen csapolt sört akar inni, az jöjjön a tanácsházi pincébe

Kodesch Viktor-hoz
szembe a közúti v. megállóhelyvel.

Kellemen Ferenc — gyógyszer-tára —
a „Fehér-templomhoz”
Kolostor-utca 8. szám alatt.
Ajánlja kitűnő saját készítményi eredményt, bíró:

Vénus orme	1 tégely	— 30 f
Vénus szappan	1 darab	— 50 f
Vénus powder	1 doboz	1. — f
Petrolin hajszesz	1 flveg	1.50

Nagy választék különlegességekben, ásványvizekben, parfümökben és gummiárúkból.

Elite-Kávéház
Lensor
(Czell-féle palotában)

Elegáns, kényelmes berendezés
Gyors, figyelmes kiszolgálás.
Naponta kitűnő cigányzene.

„A régi Tanácsházban”
Buzasor 4. sz.
alatt levő borkimérésben úgy helybeliek, mint idegenek
kitűnő borokat
kapnak. (Asztali és palackborok)

JÓ BOROK
(asztali és palack borok)
A. Fehér kakaó -hoz
címezett borkimérésben állandóan raktáron vannak.
Kapu-utca 20. sz. a.

Központi Nr. 1. Szálló Brassó.
A város és vidék közönségének találkozó helye. Kényelmes, tiszta szobák. Gyönyörű tánc- és étterem.
Kitűnő konyha. Velődi jó italok.
Pontos kiszolgálás. Omnibusz vasutállomás.
Whynanek József, szállodás.

Első brassói
mű és borotva homoruköszörülő
Nagy raktár
finom acélárúkból.
Szolid kiszolgálás! Valesio J. utóda
Kapu-utca 18.

Pásztori Sándor
sodronyszövet-fonat kerti-kerítés és ruganyos acél-sodrony-ágybetétek gyára
BRASSÓ, Kórház-utca 32.

Tellmann V.
posztógyáros. BRASSÓ
Vár-utca 119 szám alatt.
Ajánlja saját készítményeit mindenféle posztó és flanellekben.

Foith György és Társa
kötőgyár, rövid- és szövő-árú üzlet
nagyban és kicsinyben
Kapu-utca 24. sz.
Saját gyártmányú kötőru. Mindenféle harisnya és trikó-árú olcsón és nagy választékban kaphatók.

Eredeti **„PFAFF”** varrógépek
Wetzel Otto
BRASSÓ.
Weisz-Mihály-utca 30. szám alatt.
csakis e védjeggyel

Veress Vilmos
cipőraktára Tehén piac 9.
Nagy választék mindenféle divatu uri, női és divat cipőkben
jutányos árak mellett
Saját gyártmány.
Mérték utáni megrendelések is jutányosan eszközöltek.

Alapítattott 1876.
Adler Lipót
utóda
Fényképezési Műintézet
Brassó
Kapu-utca 14. sz.
Schuller József és Fia

Helység — változás.
A midőn úgy helybeli, mint vidéki tisztelt vevőinknek hálás köszönetet mondunk az irányunkban 22 év óta tanúsított szíves bizalmukért, — hátrányos tévedések elkerülése végett tisztelettel tudatjuk, hogy **Weisz Mihály-utca 23. szám** alól kiköltözve, üzletünket a **Weisz Mihály-utca 16, Rózsátér sarkán** ujonnan épült modern helyiségbe helyeztük át és ott versenyképes, dús raktárt órákban valamint arany és ezüst árúkból rendeztünk be. —1342—
Továbbra is szíves pártfogást kérve, maradunk teljes tisztelettel
J. Both és Müller

Szőlő' szálloda
Medgyes.
Ajánljuk ujonnan berendezett szállodánkat.
Wéber és Arva.

Előnyomatás!
Üzletmegnyitás.
A n. é. közönség b. tudomására kívánom adni, hogy a Weisz-mihály-utca 4. sz. a. (Copoly-féle ház) egy modernül berendezett kézműáru kereskedést nyitottam. — Ajánlom dús felszerelt raktáramat a legszebb kivitelű kézimunkákban. Kiváló tisztelettel
Bolesch Frigyes.

Hirdetések
felvétetnek a
kiadóhivatalban.

Kalap diszítónők
a kik már hasonló minőségben alkalmazva voltak állást kaphatnak
Bede Róza üzletében Kapu-utca 14. sz.
1420

Pénztárosné kezdő fizetéssel
azonnal felvétetik.
Sajátkezüleg irt ajánlatok KRAFT L. JÓZSEF bőrkereskedőhöz (Lópiac 10.) nyújtandók be. — — — 1430 —

Roth Viktor
Medve gyógyszer-tára
a Hirsch-utca és Árvaház-utca sarkán
Dr. Müller Móhnövénynedv katarus, köhögés, rekedtség, tüdőbajok, influenza, számarhurut, Astmánál számtalan orvosok által rendeltetik.
Mindenütt kapható

Erzsébet-utca 19.
szám alatt 2 szoba, konyha hozzátartozókkal együtt, azonnal 1428
K I A D Ó.
Egy kisebb ház
Felső Új-utca 14. szám alatt
E L A D Ó.
Tudakozódni ugyanott. 1429